

18.05.2022

Ärende/9

§ 112

Detaljplan och detaljplaneändring för området Björnjägaren i Kvarnbäcken (nr 12550)

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkänner detaljplan för kvarteren 45351–45358 och 45361–45365 i 45 stadsdelen (Botby, Kvarnbäcken) och detaljplaneändring för skyddsgrön- och gatuområden i 43 stadsdelen (Hertonäs, Västra Hertonäs), kvarteret 45238 samt park-, närreklamations-, järnvägs-, trafiks-, skyddsgrön- och gatuområden samt stadsdelsgränsen i 45 stadsdelen (Botby, Kvarnbäcken, de nya kvarteren 45366–45368 bildas) enligt ritning nr 12550, daterad 9.10.2018 och ändrad 2.11.2021, 14.12.2021 och 27.1.2022 och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att förbättra områdets betydelse som en skogsförbindelse, som även tas upp i generalplanen, genom att bygga bron i form av en ekodukt, anlägga ängar på delar av grönområdena och bevara så många träd som möjligt och så mycket skogsnatur som möjligt mellan byggnaderna. (Elina Kauppila)

Behandling

Ledamoten Elina Kauppila understödd av ledamoten Sandra Hagman föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att förbättra områdets betydelse som en skogsförbindelse, som även tas upp i generalplanen, genom att bygga bron i form av en ekodukt, anlägga ängar på delar av grönområdena och bevara så många träd som möjligt och så mycket skogsnatur som möjligt mellan byggnaderna.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

3 omröstningen

18.05.2022

Ärende/9

Ledamoten Elina Kauppilas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Elina Kauppilas förslag till hemställningskläm.
NEJ-förslag: Motsätter sig.

Ja-röster: 65

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Sandra Hagman, Timo Harakka, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolehmainen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Eeva Kärkkäinen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Pekka Löfman, Teija Makkonen, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Kimmo Niemelä, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Katri Penttinen, Sanna-Leena Perunka, Suvi Pulkkinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Retta Vanhanen, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Blanka: 18

Sirpa Asko-Seljavaara, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Dani Niskanen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Maarit Vierunen

Frånvarande: 2

Atte Kaleva, Erkki Tuomioja

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Elina Kauppilas förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12550 kartta, päivätty 9.10.2018, muutettu 16.11.2021 ja 14.12.2021, korjattu 27.1.2022
- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12550 selostus, päivätty

18.05.2022

Ärende/9

3	9.10.2018, muutettu 16.11.2021 ja 14.12.2021, korjattu 27.1.2022 Vuorovaikutusraportti 9.5.2017, asukastilaisuuksien muistiot (8.5.2013, 12.6.2013, 19.5.2015 ja 22.11.2016) ja yhteenveto verkkokeskustelusta 11.11.–12.12.2016
4	Osa päätöshistoriaa
5	Muistutukset
6	Liikennesuunnitelma (piir.nro 6880), 2.11.2021
7	Korttelikortit
8	Viikki-Kivikko-Mustapuronlaakso, metsä- ja puustoisien verkoston suunnitelma (12550)
9	LIITE_Karhunkaatajan kaupallinen selvitys A2b
10	Asemakaavoituspalvelun esitys 14.12.2021 (12550)
11	Asemakaavoituspalvelun kirje 27.1.2022 (12550)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag	Bilagor till utdrag
Helen Ab	Förslagstext
Helen Elnät Ab	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster	Förslagstext

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Detaljplanens centrala innehåll

Detaljplanen och detaljplaneändringen gäller ett område i sydvästra Kvarnbäcken och norra Hertonäs. Avsikten är att göra det möjligt att bygga ett nytt bostadsområde som baserar sig på Spårjokern och som sömlöst integreras i den befintliga miljön både från Hertonäs och Kvarnbäcken. Samtidigt planeras kompletteringsbyggande även på området norr om Filarvägen.

Detaljplanen gör det möjligt att bygga ett nytt bostadsområde för cirka 2 700 nya invånare med lokaler för kommersiella och offentliga boendetjänster. Med detaljplanen har man särskilt strävat efter att hitta en lösning för en helhet som omfattar ett effektivt bostadsområde i tilltalande dimensioner, ett skogsområde som bevaras och en mångsidig trafiklösning. En trafikplan har tagits fram i samband med detaljplanen (rit-

ning nr 6880). Enligt trafikplanen utgör Björnklippsvägen (tidigare Viksvägen) och Filarvägen huvudleder för trafiken i området. Spårjokern löper längs Filarvägen. Korsningen av Filarvägen och Björnklippsvägen flyttas till Spårjokerns hållplats vid Mjölnavägen. Nätverket av gång- och cykelleder är omfattande och förbindelserna till Spårjokerns hållplats är goda. Detaljplaneförslaget har en våningsyta på sammanlagt ca 129 500 m². Det genomsnittliga exploateringsstalet för flervåningshuskvarteren på basis av våningsytan uppgår till cirka 1,7 och för alla bostadskvarter till 1,55. Den nya bostadsvåningsytan uppgår till 120 400 m² och våningsytan för affärs-, kontors-, arbets- och servicelokaler uppgår till 4 500 m². Våningsytan för närservicelokaler som avses för t.ex. daghem eller årskurserna 1-6 i grundskolan uppgår till 4 600 m².

Planen indelas i en kärna med flervåningshus i trä, som ligger på ett flackt område väster om Björnklippsvägen, och de omgivande kvarteren på slutningen väster om Björnklippsvägen och norr om Filarvägen. Tråkvarteren utgör fortsättning på Trä-Kvarnbäcken, minskar byggandets klimatavtryck och verkställer på så sätt Helsingfors stadsstrategi. Byggnadernas våningstal varierar främst mellan 4 och 8 så att byggnaderna vid Filarvägen och Björnklippsvägen är högre än byggnaderna på deras innergårdar. Gårdarna följer i huvudsak terrängen. I området söder om Filarvägen har bilplatserna i huvudsak placerats i tre parkeringsanläggningar och i övriga områden i lokaler under gårdsdäcken och i liten omfattning på markplanet.

Identitetsfaktor för det nya bostadsområdet Björnjägaren är den del av Björnskogen som bevaras. Genom bostadsområdet löper allén Björntråden i riktning öst-väst och längs den ligger de viktigaste tjänsterna och offentliga uterum.

Detaljplanen motsvarar målsättningarna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 genom att inkludera cirka 50 000 m² vy träbyggnader, förutsätta produktion av förnybar energi, möjliggöra ett lokalt jordvärmesystem och förbättra förhållandena för fotgängare, cyklister och kollektivtrafik. För att preliminärt beräkna detaljplanens koldioxidfotavtryck och koldioxidhandavtryck utnyttjades verktyget HAVA (en metod för beräkning av detaljplaners klimatavtryck i Helsingfors) som är i testanvändning. Det totala klimatavtrycket för genomförandet av detaljplaneområdet preliminärt beräknat med HAVA uppgår till cirka 2 015 000 kg CO₂ e per år under en 50-årsperiod, d.v.s. cirka 698 kg CO₂ e/a per invånare. Byggandets koldioxidhandavtryck som mäter klimatfördelar uppgår tack vare träbyggnader totalt till cirka 1 116 000 kg CO₂ e/a, vilket är mer än byggnadernas koldioxidfotavtryck som beräknades uppgå till 900 000 kg₂/CO₂/a.

Genomförandet av detaljplanen påverkar i synnerhet så att det område som nu är nästan helt obebyggt blir ett tätt bebyggt bostadsområde särskilt på det låglänta området, och så att gatulinjen för den tidigare Viksvägen med det nya namnet Björnklippsvägen ändras.

Beslut som detaljplanen bygger på

Enligt Generalplan 2016 för Helsingfors är området ett bostadsdominerat område med tre beteckningar vars kvartersexploateringsstal varierar mellan över 0,4 och över 1,8. Det effektivaste byggandet har sin tyngdpunkt vid Spårjokern. Spårjokern har fastställts som en snabbspårväg och under den nuvarande Viksvägen (blivande Björnklippsvägen) löper en tunnel hela vägen genom området Björnjägaren. En grönförbindelse löper mellan området Björnjägaren och Kasåkerns industriområde. Enligt den underjordiska generalplanen 2021 har det planerats en riktgivande trafiktunnel i planområdets västra kant. Den nu utarbetade detaljplanen stämmer överens med de ovannämnda generalplanerna.

Detaljplaneförslaget bidrar till att staden kan uppnå sina strategiska mål bland annat genom att främja klimatneutralitetsmålet och förbereda sig på extrema väderfenomen, möjliggöra bostadsproduktion i närheten av Spårjokern och förtäta stadsstrukturen samt förbättra förhållandena för fotgängare och cyklister.

Områdets utgångspunkter och nuläge

Södra delarna av området som avgränsas av Filarvägen och Viksvägen är klippig skog och norra delarna låg moss- och lundterräng. I områdets norra delar ligger en hundträningsplan och ett odlingslottsområde. Filarvägens norra sida är klippig skog och vid Mjölnavägen ligger daghemmet Myllytupa. Området gränsar i väst till Igelkottsvägens bostadsområde med flervåningshus, i norr till Kvarnbäckens småhusområde samt i söder till ett småhusområde norr om Björnjägarvägen och Kasåkerns industriområde. På Filarvägen byggs Spårjokerns snabbspårvägslinje. En ny plats för odlingslotterna byggs i närheten av Viks nuvarande odlingslotter. Hundparken placeras enligt planerna på en ny plats i Nybondas.

Största delen av området saknar gällande detaljplan. För en del av området gäller detaljplaner från åren 1955, 1975, 1977, 1980, 1983, 1984, 1988, 1991, 1997, 1999 och 2007. I de gällande detaljplanerna finns järnvägsområden, rekreationsområden, kvartersområden för offentliga tjänster och gatuområden.

I övrigt är marken i Helsingfors stads ägo förutom en liten del i Viksvägens södra ända som ägs av staten. Stadsdelens gräns ändras så att de nya kvarteren hör till Botby med undantag av kvarteren 43169 och

18.05.2022

Ärende/9

43170 som hör till Hertonäs. Detaljplanen har utarbetats på initiativ av staden.

Detaljplanelösningens kostnader

Genomförandet av detaljplanen medför kostnader för staden för förverkligande av gator och offentliga områden, grundberedning av tomter samt flyttning av ledningar. Detaljplanen beräknas medföra staden kostnader på cirka 37–39 miljoner euro som fördelas på följande sätt (moms 0 %):

Förhandsbyggande	7 - 8 mn €
Gator	8 mn €
Broar	2,5 mn €
Parker och områden för fördröjning av dagvatten	1,5 mn €
Byggnader för offentlig service	18,5 mn €
Totalt cirka	37 - 39 mn €

Kostnaderna för förhandsbyggandet består av grundberedning för gator och en del av tomter samt flyttning av nätverken för samhällsteknisk försörjning och indelning av nätverket i etapper.

Kostnadsberäkningen innehåller inte kostnader för Spårjokern som placeras i området för detaljplaneändringen. Kostnaderna för flyttning av odlingslotterna och konstruktioner för dagvattenhantering utanför detaljplanområdet (Mjölhartåets våtmark, fördröjningsbassängen i Lemmelvägens park, erosionsskyddet och fördröjningskonstruktionerna för Viksvägens sidodike) har inte beaktats i kostnadsberäkningen. Inte heller har kostnader för de åtgärder som vidtas på Filarvägen i samband med förverkligandet av Spårjokern och som preciseras i projektets fortsatta planering beaktats i kostnadsberäkningen.

Investeringskostnaderna för den nya våningsytan uppgår till ca 320 euro/m² vy. Staden får markanvändningsinkomster av försäljningen och utarrenderingen av de tomter som planläggs. Värdet på byggrätten har uppskattats vara totalt ca 60–70 miljoner euro.

Detaljplaneändringen möjliggör en mångsidig fördelning av upplåtelse- och finansieringsformerna i enlighet med genomförandeprogrammet för boende och markanvändning, d.v.s. BM-programmet 2020.

Beroende på byggnadernas läge läggs grunden för dem antingen genom grundläggning med balkar av armerad betong eller berg- eller

18.05.2022

Ärende/9

markbaserad grundläggning. Ställvis krävs sprängning och en del av byggnaderna ligger i en utmanande terräng. Slagpålarnas längd på områdena med svag mark är i huvudsak rimliga. Enligt förslaget är den huvudsakliga parkeringslösningen på området separata parkeringsanläggningar, eftersom kostnaderna för parkeringsplatser på så sätt blir rimliga. Således är kostnaderna som detaljplanen och de lokala omständigheterna medför tomterna rimliga, vilket möjliggör en mångsidig fördelning av bostadsproduktionen.

Dessutom uppstår det kostnader för HRM för bygget av ett nätverk för vattenförsörjning på 6,5 miljoner euro, för Helen Elnät Ab för utbyggnad av eldistributionsnätet på cirka 0,8 miljoner euro och för Helen Ab för tillbyggnad av fjärrvärme- och fjärrkylningsnätverket på cirka 4,6 miljoner euro om områdets uppvärmningslösningar baserar sig på det så kallad traditionella fjärrvärmenätverket.

Detaljplaneförslaget offentligt framlagt

Detaljplaneförslaget hölls offentligt framlagt 13.11–12.12.2018, vilket kungjordes i enlighet med markanvändnings- och byggförordningen.

Det gjordes 9 anmärkningar mot detaljplaneförslaget. Tre av dem gjordes av föreningarna Herttoniemi-Seura ry, Helsingfors naturskyddsförening rf och Myllärinlaakson Omakotiyhdistys ry, och de övriga gjordes av privatpersoner. En skrivelse inkom utanför framläggningstiden.

Påpekandena i anmärkningarna gällde skogsnätverket, naturvärden och den ekologiska grönförbindelsen, trafikarrangemangen, byggnadernas utseende, planläggningsprocessen, namnskicket, detaljplanens skala och detaljplaneområdets gränser. I åsikterna föreslogs dessutom två alternativa planer. Påpekandena i skrivelsen gällde trafikarrangemangen från Viksvägen till Österleden.

Följande myndigheter gav utlåtande om detaljplaneförslaget:

- samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT)
- samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM)
- Suomen Kaasuenergia Oy
- fostrans- och utbildningssektorn
- kultur- och fritidssektorns stadsmuseum.

Påpekandena i utlåtandena gällde beaktandet av gasdistributionsnätverket och vattenförsörjningsnätverket, reserveringar för busshållplatser och vändplatser samt övriga verksamhetsförutsättningar för kollektivtrafiken. Dessutom meddelade följande aktörer att de inte har något att yttra: Helen Ab och social- och hälsovårdssektorn.

Åtgärder efter att förslaget hölls offentligt framlagt

I rapporten om växelverkan ingår anmärkningarna, skrivelserna och myndighetsutlåtandena om förslaget till detaljplan i sammandrag och bemötandena till de påpekanden som framförts i dessa. Det som framförts i påpekandena har beaktats med hänsyn till detaljplanens mål och i den mån det är ändamålsenligt.

När nämnden behandlade detaljplaneförslaget 16.11.2021 förutsatte den (med rösterna 7–5) att förslaget kompletteras med ändringar som främjar följande målsättningar:

- Vintersömnplatsen förverkligas som ett grönt gatu- och rekreationsområde som stärker den grönförbindelse som genomkorsar planområdet.
- Så många gamla träd som möjligt bevaras i området för att stöda områdets grönska och grönförbindelser.
- Med tillräckliga växtplanteringar förstärks de grönförbindelser som genomkorsar planområdet i riktningen öst-väst.
- Bilplatserna vid gatorna mellan tomterna 45363 och 45364 (8 stycken) ersätts om möjligt med planteringar som förstärker grönförbindelsen och om möjligt söks ersättande platser på planområdet eller i dess omedelbara närhet.

På basis av de justeringar som nämnden förutsatte har detaljplanläggningstjänsten 14.12.2021 gjort följande ändringar i detaljplanen:

- Den planbestämmelse som gäller berghällar har ändrats till följande form: Områdets del där berghällarna ligger ska bevaras i naturtillstånd. Träden på berghällsområdet ska bevaras.
- Plankartan har kompletterats med en ny planbestämmelse: Träden i kvarteren 45351 och 45352 ska kartläggas innan planeringen inleds. De träd som är värdefulla med tanke på landskapet ska bevaras.
- Planbeskrivningen har kompletterats i enlighet med de ändringar som gjordes i detaljplanekartan.

Detaljplanläggningstjänsten nämner även att detaljplanens rubricering har ändrats genom rättelse av ett skrivfel enligt 51 § i förvaltningslagen (434/2003). Detaljplanläggningstjänsten har i sin skrivelse 27.1.2022 framfört nya rättelser av skrivfel vilka har gjorts enligt förvaltningslagen och dessutom hänvisningar till stadsstrategin 2021-2025 Läge för tillväxt och den underjordiska generalplanen 2021 för Helsingfors.

18.05.2022

Ärende/9

De ändringar som gjorts efter det offentliga framläggandet har diskuterats med berörda parter. De vars intresse ändringarna gäller har blivit separat hörda per e-post.

De ändringar som detaljplanläggningstjänsten föreslog har beaktats i planförslaget. Detaljplanläggningstjänstens ändringar är inte väsentliga, och förslaget behöver därför inte läggas fram på nytt.

Närmare motivering

Konsekvenserna av och motiveringarna till den nya detaljplanen framgår närmare av den bifogade detaljplanebeskrivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12550 kartta, päivätty 9.10.2018, muutettu 16.11.2021 ja 14.12.2021, korjattu 27.1.2022
- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12550 selostus, päivätty 9.10.2018, muutettu 16.11.2021 ja 14.12.2021, korjattu 27.1.2022
- 3 Vuorovaikutusraportti 9.5.2017, asukastilaisuuksien muistiot (8.5.2013, 12.6.2013, 19.5.2015 ja 22.11.2016) ja yhteenveto verkkokeskustelusta 11.11.–12.12.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 6880), 2.11.2021
- 7 Korttelikortit
- 8 Viikki-Kivikko-Mustapuronlaakso, metsä- ja puustoisien verkoston suunnitelma (12550)
- 9 LIITE_Karhunkaatajan kaupallinen selvitys A2b
- 10 Asemakaavoituspalvelun esitys 14.12.2021 (12550)
- 11 Asemakaavoituspalvelun kirje 27.1.2022 (12550)

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 2.11.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Bilagor till utdrag

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

18.05.2022

Ärende/9

Helen Ab	Förslagstext
Helen Elnät Ab	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens miljöjänster	Förslagstext

För kännedom

Stadsmiljönämnden
Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion
Detaljplaneläggning
Fostrans- och utbildningssektorn
Social- och hälsovårdssektorn
Stadsmuseum

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 25.04.2022 § 281

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) kortteleiden 45351–45358 ja 45361–45365 asemakaavan ja 43. kaupunginosan (Herttoniemi, Länsi-Herttoniemi) suojaviher- ja katualueiden, 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) korttelin 45238 sekä puisto-, lähivirkistys-, rautatie-, liikenne-, suojaviher- ja katualueiden sekä kaupunginosan rajaa koskevan asemakaavan muutoksen (muodostuvat uudet korttelit 45366-45368) 9.10.2018 päivätyn ja 2.11.2021 ja 14.12.2021 ja 27.1.2022 muutetun piirustuksen nro 12550 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Käsittely

25.04.2022 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana olivat arkkitehti Laura Hietakorpi, yksikön päällikkö Pekka Leivo ja yksikön päällikkö Anri Linden. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

18.05.2022

Ärende/9

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 16.11.2021 § 628

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Hankennumero 3362_1, 3362_3

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 9.10.2018 päivätyn ja 2.11.2021 muutetun asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12550 hyväksymistä. Asemakaava koskee 45. kaupunginosaa (Vartiokylä, Myllypuro) (muodostuvat uudet korttelit 45351–45358 ja 45361–45365) ja asemakaavan muutos koskee 43. kaupunginosan (Herttoniemi, Länsi-Herttoniemi) suojaviher- ja katualueita, 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) korttelia 45238 sekä puisto-, lähivirkistys-, rautatie-, liikenne-, suojaviher- ja katualueita sekä kaupunginosan rajaa (muodostuvat uudet korttelit 45366–45368).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
- merkitä tiedoksi laaditut korttelikortit, jotka ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Lautakunta edellyttää jatkoprosessissa tehtäväksi seuraavat muutokset:

18.05.2022

Ärende/9

- Talviunenaukio toteutetaan vehreänä katu- ja virkistysalueena vahvistaen kaava-alueen poikki kulkevaa viheryhteyttä.
- Kaava-alueella säilytetään mahdollisimman paljon vanhoja puita tukemaan alueen vehreyttä ja viheryhteyksiä.
- Kaavan läpi kulkevien itä-länsisuuntaisten viheryhteyksiä vahvistetaan riittävin kasvillisuusistutuksin.
- Tonttien 45363 ja 45364 välillä olevat kadunvarsiparkkipaikkoja (8kpl) korvataan mahdollisuuksien mukaan viheryhteyttä vahvistavilla istutuksilla ja mahdollisuuksien puitteissa etsitään korvaavia paikkoja kaava-alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä.

Asemakaavakarttaa ja -selostusta tullaan päivittämään kaupunginhallitukselle ennen kaavaehdotuksen seuraavaa käsittelyä tämän päätöksen mukaisiksi.

Käsittely

16.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Jussi Jääskä. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Lautakunta edellyttää jatkoprosessissa tehtäväksi seuraavat muutokset:

- Talviunenaukio toteutetaan vehreänä katu- ja virkistysalueena vahvistaen kaava-alueen poikki kulkevaa viheryhteyttä
- Kaava-alueella säilytetään mahdollisimman paljon vanhoja puita tukemaan alueen vehreyttä ja viheryhteyksiä.
- Kaavan läpi kulkevien itä-länsisuuntaisten viheryhteyksiä vahvistetaan riittävin kasvillisuusistutuksin.

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 1.

Vastaehdotus 2:

Anni Sinnemäki: Lautakunta edellyttää jatkoprosessissa tehtäväksi seuraavat muutokset:

- tonttien 45363 ja 45364 välillä olevat kadunvarsiparkkipaikkoja (8kpl) korvataan mahdollisuuksien mukaan viheryhteyttä vahvistavilla istutuksilla ja mahdollisuuksien puitteissa etsitään korvaavia paikkoja kaava-alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä

18.05.2022

Ärende/9

Kannattaja: Mia Haglund

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 2. mukaisesti muutettu-
na.

Jaa-äännet: 5

Tarik Ahsanullah, Atte Kaleva, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Laura
Rissanen

Ei-äännet: 7

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Tuo-
mas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 1

Silja Borgarsdottir Sandelin

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Anni Sinnemäen vastaehdotuk-
sen 2. äänin 7-5 (1 tyhjä).

09.11.2021 Pöydälle

02.11.2021 Pöydälle

30.10.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

23.10.2018 Pöydälle

09.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Laura Hietakorpi, arkkitehti, puhelin: 310 28753

[laura.hietakorpi\(a\)hel.fi](mailto:laura.hietakorpi(a)hel.fi)

Anri Linden, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37352

[anri.linden\(a\)hel.fi](mailto:anri.linden(a)hel.fi)

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129

[jussi.jaaska\(a\)hel.fi](mailto:jussi.jaaska(a)hel.fi)

Pekka Leivo, yksikön päällikkö, teknistaloudellinen suunnittelu ja maaperä, puhelin:
310 37388

[pekka.leivo\(a\)hel.fi](mailto:pekka.leivo(a)hel.fi)

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, melu ja tärinä, puhelin: 310 37311

[matti.neuvonen\(a\)hel.fi](mailto:matti.neuvonen(a)hel.fi)

18.05.2022

Ärende/9

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 29.09.2021 § 41

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12550 pohjakartan kaupunginosissa 43 Herttoniemi, 45 Vartiokylä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12550

Kaupunginosat: 43 Herttoniemi, 45 Vartiokylä

Kartoituksen työnumero: 40/2016

Pohjakartta valmistunut: 13.9.2021 Uusinta (ensi tilaus 2016)

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25

Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 29.08.2018 § 32

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911

merja.kyyro(a)hel.fi

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883

timo.tolkki(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 21.1.2019

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Karhunkaatajantien alueen asemakaavaehdotuksesta ja asemakaavan muutosehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Suunnitteluala sijaitsee Vartiokylässä Myllypuron lounaisosassa ja vähäisiltä osiltaan Herttoniemen pohjoisosassa. Alue rajautuu lännessä Siilitien kerrostaloalueeseen, pohjoisessa Myllypuron pientaloalueeseen sekä etelässä Karhunkaatajantien pohjoispuoliseen pientaloalueeseen ja Roihupellon teollisuusalueeseen.

Kaavaratkaisu mahdollistaa Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) mukaisesti uuden asuinalueen rakentamisen Raide-Jokerin pysäkin ympärille noin 3 500 asukkaalle sekä asumiseen liittyviä kaupallisia ja julkisia palveluita. Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma, jonka mukaan liikenteen pääväylät ovat Karhukalliontie (entinen Viikintie) ja Viilarintie, jota pitkin kulkee Raide-Jokeri. Viilarin- ja Karhukalliontien risteys siirretään Raide-Jokerin Mylärintien pysäkin kohdalle.

Karhunkaatajan alueesta tulee rakentamaan tiivis ja kantakaupunkimainen. Alueelle on osoitettu uutta kerrosalaa yhteensä noin 138 200 k-m², josta asuntokerrosalaa on 129 600 k-m², liike- ja monikäyttötilaa 5 000 k-m² ja palvelutilaa 3 600 k-m². Rakennusten kerrosluku vaihtelee enimmäkseen 4–7 välillä. Viilarin- ja Karhukalliontien varrella on tätä korkeampia (7–8 kerrosta) ja sisäpihojen puolella matalampia (2–4 kerrosta) rakennuksia. Asuinkorttelit rajautuvat kiinni Viilarintiehen ja Karhukalliontiehen muodostaen kaupunkimaista katutilaa sekä yhtenäisiä sisäpihoja. Karhunkaatajan asuinalueen eteläosassa säilyy virkistysalueena osa nykyistä Karhukallion metsäistä viheraluetta.

Suunnittelualueen länsiosa pohjoisen Herttoniemen alueella kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen Herttoniemen asuinalueeseen, joka on poikkeuksellisen hyvin säilynyt jälleenrakennuskauden asuinalue. Siilitien pohjoispuoliselle alueelle, nykyisten Sopulirinteen ja Viikintien katulinjausten paikalle on kaavaehdotuksessa osoitettu kaksi 4–6-kerroksisten asuinkerrostalojen korttelialuetta (43169 ja 43170) sekä pieni lähivirkistysalue. Välittömästi uusien korttelialueiden länsipuolella sijaitsee 2000-luvun alussa valmistunut asuinkerrostalon (Sopulinrinne 2) ja kahden rivitalon (Sopulinrinne 4) muodostama kokonaisuus (Jarmo Pulkkinen / Arkkitehtitoimisto Helamaa Pulkkinen). Uusien korttelialueiden sijoittuminen Herttoniemen maakunnallisesti arvokkaaseen

18.05.2022

Ärende/9

kulttuuriympäristöön ei ole ristiriidassa alueen arvojen säilymisen kanssa.

Kaupunginmuseolla ei ole Karhunkaatajantien alueen asemakaavaehdotuksesta ja asemakaavan muutosehdotuksesta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 14.03.2018 § 13

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Nimistötoimikunta jatkoi edellisessä kokouksessa aloitettua keskustelua Myllypuron nk. Karhunkaatajan alueen nimistöstä. Nyt kaavoitettavana olevan alueen eteläpuolella on käytössä 1950-luvulla nimetyt Ajopolku–Skallgången, Höökintie–Höökens väg, Karhunkaatajantie–Björnjägarvägen, Kitusentie–Kitunens väg ja Sissosentie–Sissonens väg. Vuonna 1991 nimistöä on täydennetty nimillä Karhunkaatajanpuisto–Björnjägarparken ja Sissosenpolku–Sissonens stig.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Höökinpolku–Höökens stig
(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Ryhmänimi (metsästys); liitynnäinen, Höökintien mukaan. Höökintien taustalla on 1834–1901 elänyt kuuluisa karhunmetsästäjä, kanavainsinööri Bror Berndt Höök, joka kaatoi kaikkiaan 134 täysikasvuista karhua. Esitetyn nimen ruotsinkielinen vastine Höökens stig on muodostettu kadunnimikomitean vuonna 1950 esittämän Höökintien ruotsinkielisen vastineen Höökens väg mukaisesti;

Karhuemontie–Björnhonevägen
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (karhut); nimi on muodostettu pariaksi Karhunpojankujalle;

Karhukallio–Björnklippan
(lähivirkistysalue)

Perustelu: Ryhmänimi (karhut); nimettävää aluetta on kutsuttu tähän asti Karhumetsäksi;

Karhukallionpolku–Björnklippsstigen

18.05.2022

Ärende/9

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Ryhmänimi (karhut); liitynnäinen, Karhukallion mukaan;

Karhukalliontie–Björnklippsvägen

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (karhut); liitynnäinen, Karhukallion mukaan;

Karhunkulku–Björngången

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Ryhmänimi (karhut); nimen ruotsinkielisellä vastineella on myös toinen merkitys eli voimisteluliike, jota suomeksi kutsutaan karhukäynniksi tai karhukävelyksi;

Karhunlanka–Björntråden

(katu)

Perustelu: Alueella käytetyn nimistön aihepiirin (karhut) mukaan. Nimi on saanut innoitusta myös kadun polveilevasta olemuksesta; karhu(n)lanka = luja, kovaksi kierretty puuvillalanka (Kielitoimiston sanakirjasta);

Karhunpojankuja–Björnungegränden

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (karhut); nimi on muodostettu pariaksi Karhue-montielle; karhunpoika = karhunpentu, karhun (vastasyntynyt tai keskenkasvuinen) jälkeläinen, karhunpenikka, karhunpoikanen (Kielitoimiston sanakirjasta);

Myllärinkuja–Mjölgränden

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (myllyt); liitynnäinen, Myllärintien mukaan;

Sopulipolku–Lämmelstigen

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (kotimaiset villieläimet); liitynnäinen, Sopulirinteen ja Sopulitien mukaan;

ja

Talviunenaukio–Vintersömnplatsen

(aukio)

Perustelu: Ryhmänimi (karhut); talviuni = eräiden nisäkkäiden talvinen unitila, jonka aikana ruumiinlämpö ei juuri laske (Kielitoimiston sanakirjasta).

Nimistötoimikunta linjasi, että Viikkiä ja Herttoniemeä ja/tai Vartiokylää

18.05.2022

Ärende/9

tällä hetkellä yhdistävä Viikintie tulee jatkossa päättymään siinä kohtaa missä nimi muuttuu Viilarintieksi. Nyt kaavoitettavan alueen läpi kulkeva katu on tällä hetkellä Viikintietä, mutta sen nimi muutetaan Karhukalliontieksi koko matkaltaan Itäväylän ramppiin asti. Nimenmuutos kaava-alueen ulkopuoliselta osin tehdään erillisellä päätöksellä asemakaavan käsittelyn yhteydessä. Nimenmuutosten samanaikainen voimaantulo on varmistettava.

Nimistötoimikunta totesi, että välittömästi nyt valmisteilla olevan kaava-alueen länsipuolella Länsi-Herttoniemessä Sopulitien nykyinen lenkki muodostaa hyvän osoitetavan vastaisen tilanteen. Ratkaisua on valmisteltu yhteistyössä kaupunkimittauspalvelujen kanssa. Nimistötoimikunta päätti esittää maankäytön ja kaupunkirakenteen palvelukokonaisuuden asemakaavoituspalvelulle, että alueella annetaan uusi nimi Sopulipolku–Lämmelstigen, joka ulotetaan alkamaan Karhukalliontieltä (nykyinen Viikintie). Näin ratkaistaan myös se, että tärkeä ajoyhteys ei vaihda nimeä kovin lyhyellä matkalla

Sopulipolun nimeämisen vaikutuksen muihin kadunnimiin ja osoitteisiin:

Lopulliset osoitenumerot riippuvat uusien kortteleiden 43169, 43170 ja 45366 tonttijaoista, ts. montako osoitenumeroa niihin tarvitaan; seuraavassa esimerkissä näihin on oletettu:

- Sopulirinteen itäpuolelle siihen rajautuen neljä tonttia (korttelit 43169 ja 43170)
- Sopulipolun alkuun eteläpuolelle kaksi tonttia (kortteli 43170)
- Sopulipolun alkuun pohjoispuolelle kolme tonttia (kortteli 45366).

Ulotetaan uusi nimi Sopulipolku alkamaan Karhukalliontieltä:

- uudet osoitteet Sopulipolku 1–9 (tarvittaessa 11, joka jää puistoalueelle) ja Sopulipolku 2–4
- osoitteet Sopulitie 2 ja 4 muuttuvat (-> Sopulipolku 8 ja 10)
- kaikki parittomat osoitteet Sopulitie 1a–31 sekä parillisista 6–26 säilyvät
- samalla Sopuliestä tulee vain yksi jakamaton katulinja.

Lenkki jää Sopulitieksi.

Katkaistaan Sopulirinne uuden kadun risteykseen:

- osoitteet Sopulirinne 2 ja 4 säilyvät (Sopulirinne 4:lle lisäksi myös uusi osoite Sopulipolku 6)
- osoitteet Sopulirinne 3 ja 5 muuttuvat (Sopulirinne 3, 5 -> Sopulipolku 7, 9)
- uusia osoitteita kortteleihin 43169–43170 tarvittaessa Sopulirinne 1a–1d (tai Sopulirinne tai 1–7, mutta silloin 3 ja 5 ovat samoja kuin nyky-

18.05.2022

Ärende/9

soitteet, mutta eri paikassa).

Nimistötoimikunnan esittämä ratkaisu eheyttää osoitejärjestelmää. Samalla korjataan virheelliset kirjoitusasut Sopulitien ja Sopulirinteen ruotsinkielisissä vastineissa (*Lemmel- -> Lämmel-). Korjaukset tehdään erillisellä päätöksellä asemakaavan käsittelyn yhteydessä. Nimemuutosten samanaikainen voimaantulo on varmistettava.

14.02.2018 Pöydälle

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.05.2017 § 250

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 3362_1, karttaruudut 678502, 678503

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- hyväksyä 9.5.2017 päivätyn Karhunkaatajan alueen asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksen laadittavan asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen pohjaksi.

Asemakaava koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) kortteleita 45351-45366 ja 45170 ja asemakaavan muutos koskee 43. kaupunginosan (Herttoniemi, Länsi-Herttoniemi) suojaviher- ja katualueita sekä 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) korttelia 45239 sekä lähivirkistys-, rautatie-, liikenne-, suojaviher- ja katualueita ja kaupunginosan rajaa.

- muutosehdotuksen laatimisen yhteydessä selvitetään, kuinka voidaan rajoittaa Myllärintien käyttöä läpiajoliikenteeseen.
- jatkosuunnittelussa otetaan huomioon maakuntakaavan edellyttämä itä-länsi -suuntainen ekologinen viheryhteys.
- samalla lautakunta päätti antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla: kohdassa Päätöksenteko www.hel.fi/ksv

18.05.2022

Ärende/9

Käsittely

16.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Eija Loukoila: Jatkosuunnittelussa otetaan huomioon maakuntakaavan edellyttämä itä-länsi -suuntainen ekologinen viheryhteys.

Kannattaja: Elina Moisio

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Lisätään kohtaan (1) toinen luettelomaviiva ja siihen teksti:

- muutosehdotuksen laatimisen yhteydessä selvitetään, kuinka voidaan rajoittaa Myllärintien käyttöä läpiajoliikenteeseen.

Kannattaja: Jape Lovén

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Loukoilan ja Rautavan tekemät vastaehdotukset.

09.05.2017 Pöydälle

03.11.2015 Ehdotuksen mukaan

27.10.2015 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Marja Piimies

Lisätiedot

Laura Hietakorpi, arkkitehti, puhelin: 310 37047

[laura.hietakorpi\(a\)hel.fi](mailto:laura.hietakorpi(a)hel.fi)

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129

[jussi.jaaska\(a\)hel.fi](mailto:jussi.jaaska(a)hel.fi)

Mari Soini, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37479

[mari.soini\(a\)hel.fi](mailto:mari.soini(a)hel.fi)

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 37311

[matti.neuvonen\(a\)hel.fi](mailto:matti.neuvonen(a)hel.fi)

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Infra- ja kalustoyksikkö 28.2.2017

HEL 2013-004412 T 10 03 03

HKL lausuu seuraavaa:

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

18.05.2022

Ärende/9

Pikaraitiotie tulee sijoittaa omalle väylälleen ja sille tulee taata esteetön kulku.

Raitiotiekatujen suunnittelussa tulee käyttää valmistumassa olevaa KSV:n ja HKL:n yhteistä raitioteiden suunnitteluohjetta, jossa mm. määritellään pikaraitiotien ja siihen liittyvien järjestelmien (esim. pysäkkiratkaisut) katutilasta vaatima tilantarve.

Suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan YKT:n periaatteita.

Liikennelaitos muistuttaa, että pikaraitioliikenne aiheuttaa melu- ja tärihäaittoja, jotka tulee huomioida kiinteistöjen sijoittelussa ja rakennusmääräyksissä.

Lisätiedot

Lotta Koski-Lammi, projektipäällikkö, puhelin: 310 34942
lotta.koski-lammi(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 21.12.2016

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston sivuilla olevassa materiaalissa on otettu jo huomioon Kv/Geon Kick off tilaisuuteen tuomamme näkökulmat kallioresurssien käytöstä sekä geo-energian hyödyntämisestä. Alueelle tulisi edelleen selvittää mahdollisuutta järjestää yhtenäinen kalliopysäköintilaitos, koska kallioresurssit antavat siihen erinomaisen mahdollisuuden. Vihreät arvot on otettu huomioon mm. luomalla mahdollisuus hyödyntää esikuormituspengertä esirakennusmenetelmänä alueen keskiosalla.

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 13.7.2016

Lisätiedot

Miia Paatsema, projektipäällikkö, puhelin: 310 37820
miia.paatsema(a)hel.fi

Pelastuslaitos Pelastuskomentaja 14.12.2016 § 82

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslaitos antaa seuraavan lausunnon Karhunkaatajan kaavaluonnoksesta.

Alueella on varmistettava pelastustoiminnan edellytykset järjestämällä rakennusten läheisyyteen riittävät pelastustiet nostopaikkoineen ja sammutusveden saanti kattavasti sijoitetuista paloposteista. Lisäksi liikenneväyläratkaisut eivät saa estää pelastusajoneuvojen hälytysajoa alueen läpi.

Rakennusten paloturvallisuusratkaisuihin pelastuslaitos ottaa kantaa rakennusten suunnittelun yhteydessä. Mutta samalla toteaa, että kaavassa puukerrostaloiksi määrätyt rakennukset tulee varustaa tarkoitukseen sopivalla automaattisella sammutusjärjestelmällä ja palon leviämisen estämiseen ulkoseinässä on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Päätöksen perustelut

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää pelastuslaitoksen kannanottoa Karhunkaatajan kaavaluonnoksen periaatekaaviosta.

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee Myllypuron lounaisosan ja Herttoniemen pohjoisosan aluetta. Niin kutsuttu Karhunkaatajan alue sijaitsee Viikintien ja Viilarintien välisellä alueella. Samalla suunnitellaan täydennysrakentamista myös Viilarintien pohjoispuolelle.

Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden asuinalueen rakentamisen Raide-Jokerin pysäkin ympärille noin 3500 asukkaalle sekä asumiseen liittyviä kaupallisia ja julkisia palveluita. Liikenteen pääväylät ovat Viilarintie ja Viikintie, jota pitkin kulkee Raide-Jokeri. Viilarin- ja Viikintien risteys siirretään Raide-Jokerin Myllärintien pysäkin kohdalle. Suunnittelualueen pinta-ala on 287 596 m². Alueen kerrosala 152 000 k-m² jakautuu toiminnoittain seuraavasti: 144 000 k-m² asuminen, 4000 k-m² lähipalvelutilat, 4000 k-m² monikäyttötilat ja liiketilat.

Rakennusten kerrosluku vaihtelee pääosin 2-8 kerroksen välillä. Lisäksi on tulossa yksi yhdeksänkerroksinen ja yksi kymmenenkerroksinen rakennus. Viilarintien kallioiden päälle on sijoitettu neljäkerroksisia rakennuksia. Alustavissa luonnostelmissa osa rakennuksista on sijoitettu siten, että pelastustiet saadaan järjestymään vain rakennuksen toiselle puolelle, joka on hyvä huomioida rakennusten poistumisturvallisuusratkaisuissa.

Kaavaluonnoksen selostuksessa pelastusturvallisuuden osalta on esitetty sen täydentyvän myöhemmin.

Alustavassa liikennesuunnitelmassa Raide-Jokerin pysäkki on sijoitettu Viilarintien ja Myllärintien risteykseen siten, että pysäkit sijaitsevat riisteyalueen kummallakin puolella siten, etteivät ne estä risteuksen käyttöä.

Lisätiedot

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

18.05.2022

Ärende/9

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306
kimmo.kartano(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimisto 12.12.2016

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Karhunkaatajan alueen asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella mahdollistetaan uuden asuinalueen rakentaminen Viikintien ja Viilarintien risteyksen ympäristössä olevalle, nykyisin lähes rakentamattomalle, metsäiselle alueelle. Kerrostalovaltainen, Raide-Jokeriin tukeutuva, n. 3500 asukkaan asuinalue tulee yhdistymään saumattomasti sekä Myllypuron että Herttoniemen olemassa oleviin asuinalueisiin ja ympäristöön. Asuntorakentamisen lisäksi alueelle on suunniteltu asumiseen liittyviä kaupallisia ja julkisia palveluja. Tällä hetkellä ei ole tietoa mahdollisesti ATT:n rakennutettaviksi tulevista tonteista.

Asemakaavaluonnoksessa koko kortteli on rakennusala ja kerrosluku on esitetty vaihteluvälinä. Mikäli merkinnät on tarkoitettu lopullisiksi, on niiden sallima liikkumavara kerrosluvuissa ja rakennusalan rajauksissa hyvä lähtökohta, joka mahdollistaa monipuoliset suunnitteluratkaisut.

Pääosin LPA-tonteilla sijaitseviin pysäköintilaitoksiin perustuva pysäköintiratkaisu on alueelle sopiva ja mahdollistaa asuintonteille maanvaraiset pihat ja monin osin olevan maaston säilyttämistä. Piha-alueille tulee voida sijoittaa liikuntaesteisten autopaikkoja, jotta etäisyydet niille eivät muodostu liian pitkiksi.

Asemakaavaluonnoksessa kaava-alueelle on merkitty rakennettavaksi monikäyttötilaa yhteensä vähintään 4000 k-m². Määrä tuntuu suurelta huomioiden Itäkeskuksen, Myllypuron ja Herttoniemen palvelujen läheisyys. Asemakaavamääräys ei määrittele tarkemmin, mitä toimintaa monikäyttötila mahdollistaa tai sulkee pois. Asukkaiden yhteiskäyttöiset tilat hyväksytään ARA-rahoitteisessa tuotannossa osaksi asuntojen hankinta-arvoa, kun taas liiketilojen kustannuksia ei. Myytävissä tuotannossa liiketilojen rakentamisen kustannukset lisätään asuntojen hintaan.

Viilarintien varren tonttien osalta asuntojen avautumissuuntia ei voi arvioida, koska rakenteiden ääneneristävyydestä vaatimusta ei kaavakartassa ole vielä määritelty. Mikäli dB-vaatimus estää asuntojen avaamisen ainoastaan kadun suuntaan, vaikeutuvat ratkaisut kortteleissa 45353 ja 45351 sekä tonteilla 45239/5 ja AK-tontilla korttelissa 45101. Erityisen haasteellisia mm. asuntojen suuntautumisen ja pe-

lastuksen osalta ovat korttelit 45351 ja 45353, joiden kohdalla maasto laskee useamman kerroksen verran asuntokadulta Viilarintielle.

Olisi toivottavaa, että kaavamääräyksissä ei ohjattaisi sitovasti rakennuksen tilaohjelmaan (huoneistojakauma, asuntoja palvelevien aputilojen määrä ja sijainti) liittyviä asioita. Asemakaavan määräys ”Kaikissa 1200 k-m2 suuremmissa asuinrakennushankkeissa on asukkaiden käyttöön rakennettava riittävästi yhteisiä vapaa-ajantiloja” on yhtenevä rakennusvalvonnan yhteistilaohjeen kanssa ja yhteistilaohje olisi riittävä.

Kaavamääräyksellä edellytetään, että ”Asukkaiden yhteiskäytössä olevat saunat tulee rakentaa ylimpään kerrokseen ja tilojen yhteyteen tulee rakentaa kerhotila asukkaiden käyttöön.” Määräys ei huomioi rakennusvalvontaviraston yhteistilaohjeen esittämää tapauskohtaista tarkastelua. Rakennettaessa esimerkiksi saunatiloja eri portaisiin, aiheuttaa määräys kerhotilojen pilkkoutumisen pieniksi yksiköiksi, joiden käytettävyys kärsii. Yhteistilaohje sekä tilaajan tarpeet linjaavat kaavamääräystä joustavammin asumista palvelevien tilojen ratkaisuja.

Kaavaluonnoksen määräyksessä edellytetään, että ”Pääosalla läpi talon ulottuvista ensimmäisen kerroksen asunnoista tulee olla oma sisäänkäynti kadulta.” Sisäänkäynti kadulta suoraan asuntoon on kaupunkientaloille ominainen ratkaisu, joka soveltuu heikommin kerrostaloratkaisuun. Kun tontin rajautuvat suoraan katualueeseen ja rakennukset on kaavamerkinnällä määritelty rakennettavaksi pääosin kiinni rakennusalan rajaan, ei asuntojen omalle sisäänkäyntireviirille ole tilaa.

Kaavaluonnoksen mukaan kortteleiden 45361, 45362, 45363, 45364 ja 45366 alle 7-kerroksisten rakennusten tulee olla rakenteeltaan ja julkisivuiltaan puuta. Rakennusten rakenneratkaisua ei tulisi määritellä kaavassa. Kaupungin puurakentamisen edistämistavoitteet voidaan kaavamääräyksen sijaan huomioida tarpeen mukaan esimerkiksi tontinluovutusehdoissa.

Kaavassa tulisi sallia konehuoneet ullakkotilassa tai tasakattoisten rakennusten katoilla. Konehuoneet tulisi nyky määräysten mukaan sijoittaa asuinkerrosten yläpuolella – muussa tapauksessa on käytettävä sekajärjestelmää, jossa konehuonekerroksen asunnoilla on huoneistokohdattaiset LTO-kojeet.

Korttelialueille 45101, 45352 ja 45363 on kaavamääräyksen mukaan sijoitettava muuntamo. Muuntamot tulisi asuinrakennusten sijaan sijoittaa erilliseen rakennukseen, osaksi piharakennusta tai esimerkiksi pysäköintilaitoksen yhteyteen.

Asemakaava edellyttää rakennettavaksi tilan hajautettua energiantuotantoa varten kortteleihin 45101, 45354 ja 45363. Energiatekniset ratkaisut ovat nopeasti kehittyvä alue ja myöhemmin asennettavaa teknikkaa varten tehtävissä tilavarauksissa on virheinvestoinnin riski.

Asemakaavan mukaan ”Katualueeseen rajautuvat korttelialueen osat tulee suunnitella ja toteuttaa yhteistyössä katualueen suunnittelijoiden kanssa”. Tilanne, jossa asuinkehtien ja katualueiden suunnittelu eteeni yhteisessä aikataulussa, on kuitenkin epätodennäköinen.

Kaavaluonnoksen määräys edellyttää, että tonttien vihertehokkuuden tulee täyttää Helsingin viherkertoimen tavoitetaso, onko tavoitetaso tiedossa?

Kaavaluonnoksen määräys edellyttää, että kattopinnoille, joiden kattokulma on alle 20 astetta ja joilla ei ole terasseja, tulee rakentaa ensisijaisesti hulevesiä viivyttäviä viherkattoja. Viherkattovaatimus tulisi poistaa etenkin puurakenteisilta rakennuksilta, katoksia tms. lukuun ottamatta.

Asemakaavaluonnoksen autopaikkanormit noudattavat 12/2015 hyväksytyä autopaikkojen mitoitusohjetta. Rakennettavien monikäyttötilojen autopaikkatarpeen määrittelyä vaikeuttaa suunnitteluvaiheessa useimmiten puuttuva tieto tilan tarkasta käyttötarkoituksesta. Yksi autopaikkanormi monikäyttötilalle selkeyttäisi tilannetta. Kaavaselostuksen mukaan vieras- ja asiointiautopaikat ovat katujen varsilla, joten monikäyttötilan autopaikat olisivat tarpeen vain tilassa työskenteleville.

Pelastustieratkaisuja ei kaavakartan pohjalta pysty tarkasti arvioimaan. Kaavan tulee mahdollistaa pelastusteiden ja nostopaikkojen sijoittaminen ajoradoille ja kevyenliikenteen väylille, jotta myös matalamman keskipinta-alan asuntotuotanto on mahdollista ja asunnot voidaan suunnata parhaisiin ilmansuuntiin ja näkymiin. Kaduilla, joilla ajorata on alle 6 metriä leveä, edellyttää tämä nostopaikan kohdalle jalkakäytävää tai muuta vapaata tilaa. Tulee myös varmistaa, että pysäköintipaikat, valaisimet tai katupuut eivät estä pelastusajoneuvon kääntymistä kadulta pihalle tai kevyen liikenteen väylälle.

Mahdolliset lepakkokartoitukset tulisi tehdä kaavoituksen aikana, ja niistä tulevat rakentamiseen aiheutuvat mahdolliset rajoitukset kirjata kaavamääräykseksi.

Lisätiedot

Seidi Kivisyryjä, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32331
seidi.kivisyryja(a)att.hel.fi

Rakennusvirasto 12.12.2016

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

F10680001200062637

Moms nr

F102012566

18.05.2022

Ärende/9

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa Karhunkaatajan kaavaluonnoksen periaatekaaviosta. Määräaika on 12.12.2016.

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee Myllypuron lounaisosan ja Herttoniemen pohjoisosan aluetta. Niin kutsuttu Karhunkaatajan alue sijaitsee Viikintien ja Viilarintien välisellä alueella. Samalla suunnitelmaan täydennysrakentamista myös Viilarintien pohjoispuolelle. Tavoitteena on mahdollistaa uusi Raide-Jokeriin tukeutuva asuinalue, joka yhdistyy saumattomasti olemassa olevaan ympäristöön sekä Herttoniemen että Myllypuron puolelta. Tavoitteena on säilyttää kallioaluetta alueen sisäisenä virkistysalueena.

Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden asuinalueen rakentamisen Raide-Jokerin pysäkin ympärille noin 3500 asukkaalle sekä asumiseen liittyviä kaupallisia ja julkisia palveluita. Liikenteen pääväylät ovat Viikintie ja Viilarintie, jota pitkin kulkee Raide-Jokeri. Viilarin- ja Viikintien liittymä siirretään Raide-Jokerin Myllärintien pysäkin kohdalle.

Kannanotto

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että nykytilanteessa lähes kokonaan rakentamaton alue muuttuu varsinkin alavalta alueelta tiiviisti rakennetuksi ja Viikintien linjaus muuttuu. Kaavaratkaisu aiheuttaa merkittäviä kustannuksia yleisille alueille. Viikintien linjauksen siirto mahdollistaa kuitenkin tehokkaan rakentamisen kadun molemmille puolille.

Viheralueet ja viheralueiden palvelut

Karhunkaatajan alueella sijaitsee tällä hetkellä kaksi rakennusviraston palvelua, jotka poistuvat kaavoituksen myötä. Viljelypalstoille on suunniteltu uutta paikkaa Myllypuron koulujen läheisyydestä yhteistyössä nykyisten viljelijöiden kanssa. Suunnitteluhanketta viedään eteenpäin jo vuoden 2017 aikana. Koirien koulutuskentälle on löytynyt uusi paikka Uutelasta. Skatan tilan läheisyydessä oleva entinen ratsastuskenttä soveltuu hyvin koirien koulutusikäyttöön. Kenttä on vuokrattavissa ja lupahakemukset voi lähettää palveluosastolle.

Viheralueiden palvelut, kuten koira-aitaukset, leikkipaikat ja -puistot, tukeutuvat viereisille alueille Myllypuroon ja Länsi-Herttoniemeeseen. Näin ollen on tärkeää, että kulkuyhteyksiä kehitetään näille alueille.

18.05.2022

Ärende/9

Rakennusvirasto pitää tärkeänä, että kaavaan merkitty ylikulkusilta Viilarintien yli Myllypuroon toteutetaan varhaisessa vaiheessa. Toisen mahdollisen ylikulkusillan paikkaa voisi tutkia Viikintien yli korttelin 45358 pohjoispuolella olevan EV-alueen ja kadun toisen puolen VL-alueen kohdalla.

Karhunkaatajan uuden asuinalueen erityinen identiteettitekijä on pääosin säilyvä Karhumetsä. Säilytettävän metsän uusi nimi – Karhumetsä – olisi hyvä merkitä kaavaan. VL-1 eli Karhumetsän luo-merkinnät tulee tarkistaa ja osoittaa todellisten metso-rajausten mukaisesti. Rakennusvirasto pitää yhtenäistä luo-merkintää hyvänä. VL-1 -merkinnän määräysteksti luonnonhoidon toimenpiteistä on myös hyvä.

Pieni viheralue lähellä Viilarintien varressa ja LPA 45365 -korttelin vieressä on saanut VP-merkinnän. Selostuksessa puhutaan pienestä kaliopuistosta. Metsäisen alueen ja jyrkkien maastonmuotojen takia ranskasti rakennettua puistoa tähän kohtaan ei kannata tehdä. Merkinnän voisi näin olleen muuttaa VL-merkinnäksi. Se ei poissulje esimerkiksi kalusteiden sijoittelua alueelle tai alueen muuttamista puistometsäksi.

Viilarintien pohjoispuolella oleva AK-korttelin (3000, IV) rajausta voisi tarkistaa. AKR 45237 ja AK 3000 -kortteleiden väliin on jätetty todella pieni viherkaistale. Viherkaistaleen voisi joko poistaa kokonaan tai suurentaa reilusti mahdollisen reittitilavarauksen verran.

Korttelin 45238 ja sen eteläpuolella olevan A-korttelin väliin on merkitty kapea pp-merkintä. Sen voisi muuttaa rasiitteeksi osaksi tonttia.

Kadut ja liikenne

Asemakaavan tilavarauksissa tulee ottaa huomioon kaikkien liikenne- ja viikenteen vaatimat tilatarpeet, kunnossapidon tarpeet, kunnallistekniset tilavaraukset sekä muun muassa valaisimien ja katupuiden vaatima tila. Väliaikaisen lumen varastoinnin tarvitsema tila tulee myös huomioida katutilassa ja esimerkiksi katuaukioilla. Tiivistyvä kaupunkirakenne asettaa haasteita talvikunnossapidolle, jos lumen varastointiin ei ole varattu riittävästi tilaa.

Raide-Jokerin tekniset asemakaavamuutokset (asemakaava 12400) ja liikennesuunnitelmat hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 29.11.2016. Liikennesuunnitelma on osittain ristiriitainen Karhunkaatajan liikennesuunnitelmaluonnoksen kanssa. Raide-Jokerin vaatimat tilavaraukset ja järjestelyt asettavat kuitenkin reunaehdot tulevalle maankäytön ja liikenteen suunnittelulle Karhunkaatajan asemakaava-alueella.

Rakennusvirasto 4.6.2015

18.05.2022

Ärende/9

15.5.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Opetusvirasto Opetustoimen johtaja 1.11.2015

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää opetustoimen lausuntoa Myllypuron Karhunkaatajan alueen asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta. Suunnittelualueeseen kuuluu Viilarintien ja Viikintien risteyksen kaakkoispuolelle jäävä asemakaavoittamaton alue, sitä ympäröiviä katu- ja viheralueita sekä tontti 45239/1. Alueet sijaitsevat osoitteissa Myllärintie 2 a, Viilarintie ja Viikintie. Alue rajoittuu lännessä Siilitien kerrostaloalueeseen, pohjoisessa Myllypuron pientaloalueeseen sekä etelässä Karhunkaatajantien pohjoispuoliseen pientaloalueeseen ja Roihupellon teollisuusalueeseen.

Karhunkaatajan alueelle on suunnitteilla tiivis pikaraitiotielinja Raide-Jokeriin tukeutuva uusi asuinalue palveluineen. Alue yhdistyy saumattomasti olemassa olevaan sekä Herttoniemen että Myllypuron puolelta. Suunniteltu kerrosala on 150 000-190 000 kem2, asukasmäärä ratkaisuvaihtoehdosta riippuen 1100- 5800 asukasta ja rakentamisen arvioitu aloitus vuonna 2020. Asemakaavoituksen yhteydessä tehdään hallintokuntien yhteinen palveluverkkotarkastelu.

Opetustoimi toteaa, että vaihtoehdon 2 mukainen 3500 asukasta tuottaa noin 400 oppilaspaikkaa luokka-asteilla 1-9. Alue tukeutuu suomenkielisen perusopetuksen osalta jo olemassa oleviin palveluihin ja kasvavan oppilasmäärän huomioimiseen jo olemassa olevien koulukiinteistöjen ja Myllypuron tulevaan peruskouluun suunnitellun laajennusrakentamisen mitoituksessa. Palvelujen osalta huomioidaan koulu- ja oppilaitostilojen yhteiskäyttömahdollisuus muiden hallintokuntien kanssa. Nuoriso- ja aikuisopetuksen osalta on tärkeä varmistaa Raide-Jokerin pysäkkien sijoittaminen palvelemaan Roihupellon tulevaa kampusaluetta.

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppe(a)hel.fi

18.05.2022

Ärende/9

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 28.4.2015

HEL 2013-004412 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt HKL:ltä lausuntoa Karhunkaatajan alueen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnittelualue rajautuu lännessä Siilitien kerrostaloalueeseen, pohjoisessa Myllypuron pientaloalueeseen sekä etelässä Karhunkaatajan pohjoispuoliseen pientaloalueeseen ja Roihupellon teollisuusalueeseen.

Alueelle on suunnitteilla asuinrakentamista palveluineen, virkistysyhteisyyksineen ja -alueineen, sekä Viilarintien varteen Raide-Jokerin pikaraitiolinja pysäkkeineen.

HKL:n kantana on, että pikaraitiotie tulee sijoittaa omalle väylälleen ja sille tulee myös taata esteetön kulku. Ajoneuvojen valo-ohjaamaton vasemmalle kääntyminen raitiotien yli tulee olla estetty. Jalankulkijoiden suojateitä tulee osoittaa harkiten raitiotieradan yli ja vain sellaisiin kohtiin, jossa se ei hidasta raitiovaunun kulkua. Liikennelaitos muistuttaa, että pikaraitoliikenne aiheuttaa melu- ja värinähaittoja, jotka tulee huomioida raitiotien lähialueen suunnittelussa.

Kaavoituksen raitiotiesuunnittelussa tulee jatkossa käyttää valmistamassa olevaa Ksv:n ja HKL:n yhteistä raitioteiden suunnitteluohjetta, jossa määritellään raitiotien ja pikaraitiotien katutilasta vaatima tilantarve, jonka toteutumisesta tulee kaavoituksessa huolehtia.

20.5.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Jaakko Laurila, projekti-insinööri, puhelin: 310 22691
jaakko.laurila(a)hel.fi